

# Notat om selvbudgettering Budget 2025

## Resume

I dette notat beskrives kort udgangspunktet for valget mellem statsgaranti og selvbudgettering. Notatet har til formål at beskrive, hvilke forudsætninger Silkeborg Kommune har for eventuelt at vælge selvbudgettering og hvilke risici, der er forbundet hermed. Indtægter ved selvbudgettering sammenlignes derfor i dette notat med indtægterne ved statsgaranti.

Valget mellem statsgaranti og selvbudgettering er grundlæggende et politisk valg. Anvendes statsgarantien til at budgettere indtægterne, ved man med sikkerhed, at indtægterne ikke ender med at blive lavere end forudsat. Anvendes selvbudgettering, kan indtægterne vise sig at blive højere eller lavere end forudsat i budgettet.

Begge muligheder indebærer dog en risiko for, at kommunen har forbigået indtægter ved budgetlægningen af 2025, da det i budgetlægningssituationen ikke er kendt, om statsgaranti eller selvbudgettering vil give kommunen flest indtægter.

Størrelsen af et eventuelt provenu ved selvbudgettering afhænger primært af:

- Befolkningsudviklingen i Silkeborg Kommune
- Størrelsen af væksten i skatteindtægterne i Silkeborg Kommune og på landsplan

Den reelle befolkningsudvikling og vækst i skatteindtægter er ikke kendt og må derfor baseres på en prognose. Notatet indeholder derfor en indtægtsprognose over indtægter for Silkeborg Kommune ved selvbudgettering i 2025. Denne prognose sammenlignes med indtægterne ved valg af statsgaranti.

Prognosen skønner, at Silkeborg Kommunes samlede indtægter fra skatter, tilskud og udligning i 2025 vil være 7,730 mia. kr. ved selvbudgettering, hvilket er et **merprovenu på 18,6 mio. kr.** i forhold til indtægterne ved valg af statsgaranti i 2025. Hertil forventes et yderligere provenu i 2028 på 29,4 mio. kr., når efterregulering af selvbudgettering i 2025 skal opgøres. **Det samlede provenu ved selvbudgettering i forhold til statsgaranti estimeres derfor til at være 47,9 mio. kr.**

Nedenfor beskrives beregningen af merprovenuet ved selvbudgettering nærmere. I notatet præsenteres desuden nogle få følsomhedsberegninger, der har til hensigt at vise, hvor følsom indtægtsprognosen er for alternative udviklinger af vækst i skatteindtægterne på landsplan og i Silkeborg Kommune.

## Baggrund

Ved valg af statsgaranti er de forventede skatteindtægter (udskrivningsgrundlaget), tilskuds- og udligningsbeløbene og betalingskommunefolketallet garanteret og ændrer sig ikke. Ved valg af statsgarantien er kommunen dermed sikret de indtægter, der budgetlægges med i Budget 2025.

Ved valg af selvbudgettering får kommunen indtægter fra det budgetterede indkomstskatteprovenu og de dertil hørende tilskuds- og udligningsbeløb. Både skatteprovenuet og tilskuds- og udligningsbeløbene efterreguleres i 2028. Dette sker i henhold til det realiserede udskrivningsgrundlag, folketal og udgiftsbehov. Denne efterregulering kan være positiv såvel som negativ.

Kommuner, der selvbudgetterer, realiserer dermed en gevinst i de tilfælde, hvor de faktiske indtægter overstiger det statsgaranterede indtægtsniveau, men bærer omvendt også risikoen for, at de faktiske indtægter bliver lavere end de statsgaranterede. Valget mellem statsgaranti og selvbudgettering handler derfor først og fremmest om at vurdere, hvorvidt kommunes eget skøn over forudsætningerne for kommunens samlede indtægtsgrundlag er mere gunstige end forudsætningerne i statsgarantien. Dernæst skal man vurdere, hvorvidt et eventuelt selvbudgetteringsprovenu er tilstrækkeligt stort til, at man vil bære risikoen for en negativ efterregulering i 2028.

Uanset Silkeborg Kommunes valg af budgetteringsmetode, vil der ske en efterregulering i 2028, hvis der er andre kommuner, som vælger selvbudgettering. Dette skyldes at den samlede efterregulering til kommunerne under ét modregnes i balancetilskuddet i 2028. Hvis der er kommuner, som realiserer et provenu ved selvbudgettering, vil dette sænke Silkeborg Kommunes statstilskud i 2028.

## Beregning af selvbudgetteringsprovenu

Prognosen for de samlede indtægter fra skatter, tilskud og udligning i 2025 viser, at der vil være et nettoprovenu på 47,9 mio. kr. ved at vælge selvbudgettering fremfor statsgaranti. Dette provenu fordeler sig med 18,6 mio. kr. i 2025 og en forventet positiv efterregulering på 29,4 mio. kr. i 2028.

Tabel 1 viser en detaljeret oversigt over forskellen i indtægter ved valg af henholdsvis statsgaranti og selvbudgettering for 2025.

Der budgetteres med et folketal på 101.610 pr. 1.1.2025, hvilket er 608 borgere lavere end det statsgaranterede folketal.

**Tabel 1** – Forskel i indtægter ved valg af statsgaranti og selvbudgettering for 2025

Beløb i mio. kr.	Tilskud og udligning	Skatter	Indtægter i 2025 i alt	Efterregulering i 2028	Nettoresultat
Selvbudgettering	1.222,6	6.507,7	7.730,3	29,4	7.759,7
Statsgaranti	1.274,7	6.437,1	7.711,8	0,0	7.711,8
<b>Forskel (provenu)</b>	<b>-52,1</b>	<b>70,7</b>	<b>18,6</b>	<b>29,4</b>	<b>47,9</b>

**Table 2** – Forskel i indtægtsskøn der indgik i budgettet til 1. behandling og opdateret skøn

Beløb i mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Indtægtsskøn, 1. behandling	7.664,9	8.057,9	8.171,8	8.560,8
Indtægtsskøn, opdateret	7.695,3	7.979,1	8.117,9	8.536,3
<b>Forskel</b>	<b>30,4</b>	<b>-78,8</b>	<b>-53,9</b>	<b>-24,5</b>

Ovenstående opdaterede indtægtsskøn forudsætter selvbudgettering.

Det forventede samlede provenu ved selvbudgettering forbedres med 35,4 mio. kr. i forhold til den indtægtsprognose, som lå til grund for 1. behandlingen af budgettet. Ændringen af de forventede indtægter, som fremgår af tabel 2, forbedres i budgetåret 2025 med 30,4 mio. kr. Dette skyldes:

- Ekstra finansieringstilskud i 2025 på 7,8 mio. kr. som ikke indgik i 1. behandlingen af budgettet
- En ændret periodisering mellem indtægter i budgetåret 2025 og efterreguleringsåret 2028 på 22,6

Det samlede indtægtsskøn over alle fire prognoseår sænkes med samlet set 127 mio. kr.

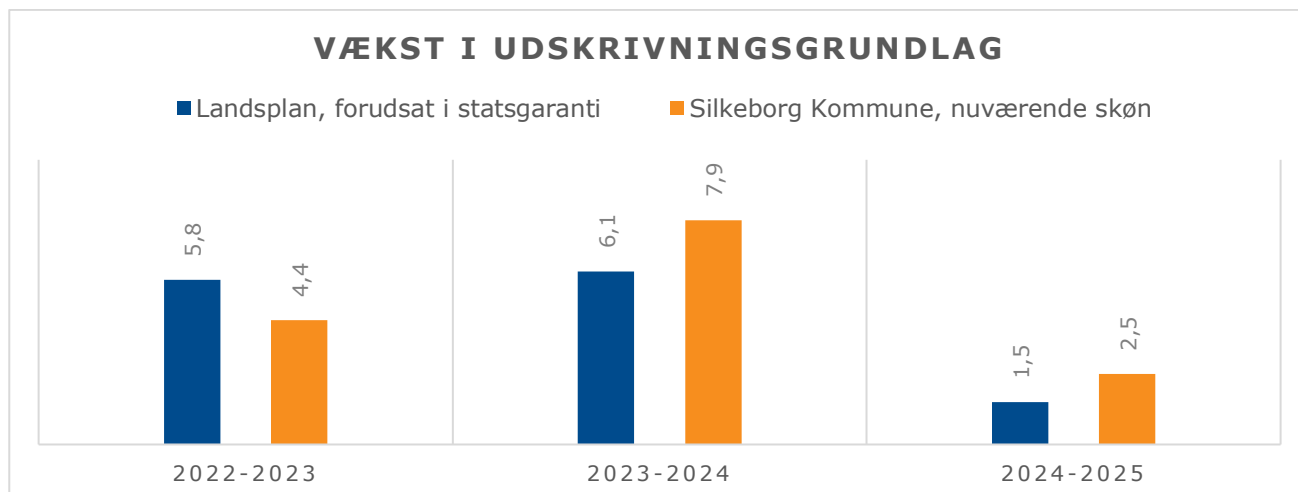
## Opmærksomhedspunkter ved indtægtsskønnet

### *Befolkningsudvikling*

Silkeborg Kommune udarbejdede først på året en befolkningsprognose, der er godkendt i Økonomi- og Erhvervsudvalget i marts 2024. På baggrund af de første 8 måneder af året, forventes befolkningsvæksten at overstige den forventede vækst som fremgår af befolkningsprognosen 2024. Silkeborg Kommunes vedtagne befolkningsprognose er derfor opdateret i september. I det nye skøn for befolkningsudviklingen er det seneste boligprogram fra Planafdelingen brugt, og der er indarbejdet et skøn for at flere eksisterende tomme boliger i Silkeborg bliver tilflyttet. På trods af opjusteringen af den forventede befolkningsvækst i 2024, forventes Silkeborg Kommunes folketal pr. 1. januar at være 608 borgere lavere end det statsgaranterede folketal.

### *Udvikling i udskrivningsgrundlag*

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag er beregnet ud fra det seneste fuldt opgjorte skatteår 2022 og fremskrevet med den forudsatte landsgennemsnitlige vækst i kommunalt udskrivningsgrundlag fra 2022 til 2025. Siden fastsættelsen af statsgarantien er 99 procent af 2023 skatteåret lignet og kommunen har fået adgang til data. Opdateringen af data fra 2023 viste på landsplan en betydeligt lavere vækst end forventet både på landsplan og i Silkeborg Kommune. De midlertidigt opgjorte tal viser, at Silkeborg Kommunes udskrivningsgrundlag har haft en svagere vækst end landsplanen fra 2022 til 2023. Dette er til trods for, at Silkeborg Kommune i 2022 havde en befolkningstilvækst på over 2000 borgere. Dette er et bekymrende. Skatteprognosen forventer fortsat, at Silkeborg Kommunes samlede vækst over hele spændet fra 2022 til 2025 vil være højere end forudsat i statsgarantien, men dette er alene drevet af fremskrivningen fra 2023 til 2025.



### Følsomhedsanalyser

Det forventede provenu ved selvbudgettering afhænger af udviklingen i væksten i skatteindtægterne på landsplan og i Silkeborg Kommune. Hvis udviklingen i skatteindtægterne viser sig at være meget anderledes end forudsat, vil provenuet ved selvbudgettering kunne blive væsentligt anderledes end beregningerne i ovenstående prognose viser.

Følsomhedsberegningerne viser forskellige scenarier, hvor væksten i skatteindtægterne for henholdsvis Silkeborg Kommune og på landsplan er anderledes end forventet i beregningerne i tabel 3.

**Tabel 3** – Vækstskøn i følsomhedsscenario 1

	2022 til 2023	2023 til 2024	2024 til 2025
Budgetteret vækst Silkeborg Kommune	4,4	7,9	2,5
<i>Følsomhedsscenario 1: 0,5 procentpoint lavere vækst Silkeborg Kommune</i>	4,4	7,4	2,0
<i>Følsomhedsscenario 2: 1 procentpoint lavere vækst Silkeborg Kommune</i>	4,4	6,9	1,5
Budgetteret vækst landsplan	4,9	7,4	2,2
<i>Følsomhedsscenario 1: 1 procentpoint lavere vækst landsplan</i>	4,9	6,9	1,7
<i>Følsomhedsscenario 2: 1 procentpoint lavere vækst landsplan</i>	4,9	6,4	1,2

Tabellen nedenfor viser forskellen mellem selvbudgetteringsberegningen og scenariet for lavere vækst. Det er dermed ikke forskellen til statsgarantien.

Nederste venstre hjørne viser, at Silkeborg Kommunes indtægter ved selvbudgettering vil forringes med 14,1 mio. kr., hvis væksten i udskrivningsgrundlaget i Silkeborg Kommune er 1 procentpoint lavere i de to prognoseår end forventet, samtidig med at udviklingen på landsplan følger den nuværende forventning. Der er dermed fortsat en gevinst ved selvbudgettering ift. statsgaranti.

For eksempel viser øverste højre hjørne, at Silkeborg Kommunes indtægter ved selvbudgettering vil forringes med 80 mio. kr., hvis væksten i udskrivningsgrundlaget på

landsplan er 1 procentpoint lavere i de to prognoseår end forventet, selvom Silkeborg Kommunes udvikling bliver som forudsat. I så fald, vil Silkeborg Kommune være bedre stillet ved at vælge statsgaranti. I så fald, vil Silkeborg Kommune få en negativ efterregulering i 2028 på -50,6 mio. kr., fremfor en positiv efterregulering på 29,4 mio. kr. som er kommunens nuværende skøn. Nederste højre hjørne viser effekten af, hvis både Silkeborg Kommune og landsplanet årligt får en vækst der er 1 procentpoint lavere. I så fald, vil Silkeborg Kommune i 2028 få en negativ efterregulering på 64,6 mio. kr.

**Table 4** –Følsomhedsberegninger for lavere vækst fra 2023 til 2024 og 2024 til 2025

		Skøn for vækst på landsplan		
		Selvbudgetterings -prognose	0,5 pct. point lavere vækst	1 pct. point lavere vækst
Skøn for vækst i Silkeborg Kommune	Selvbudgetteringsprognose	-	-40,1	-80,0
	0,5 pct. point lavere vækst	-7,0	-47,1	-87,0
	1 pct. point lavere vækst	-14,1	-54,1	-94,0

I forhold til konsekvenserne ved valg af selvbudgettering er det relevant at være opmærksom på, at beregningerne i de to scenarier er nettoberegninger, hvor der ikke skelnes mellem betydningen af selvbudgettering i budgetåret og den tilhørende efterregulering 3 år senere.

*Økonomistaben, september 2024*